

KEES FRAANJE NA 42 JAAR KOSTER AF

'Ik mis wel het loopje naar de kerk'

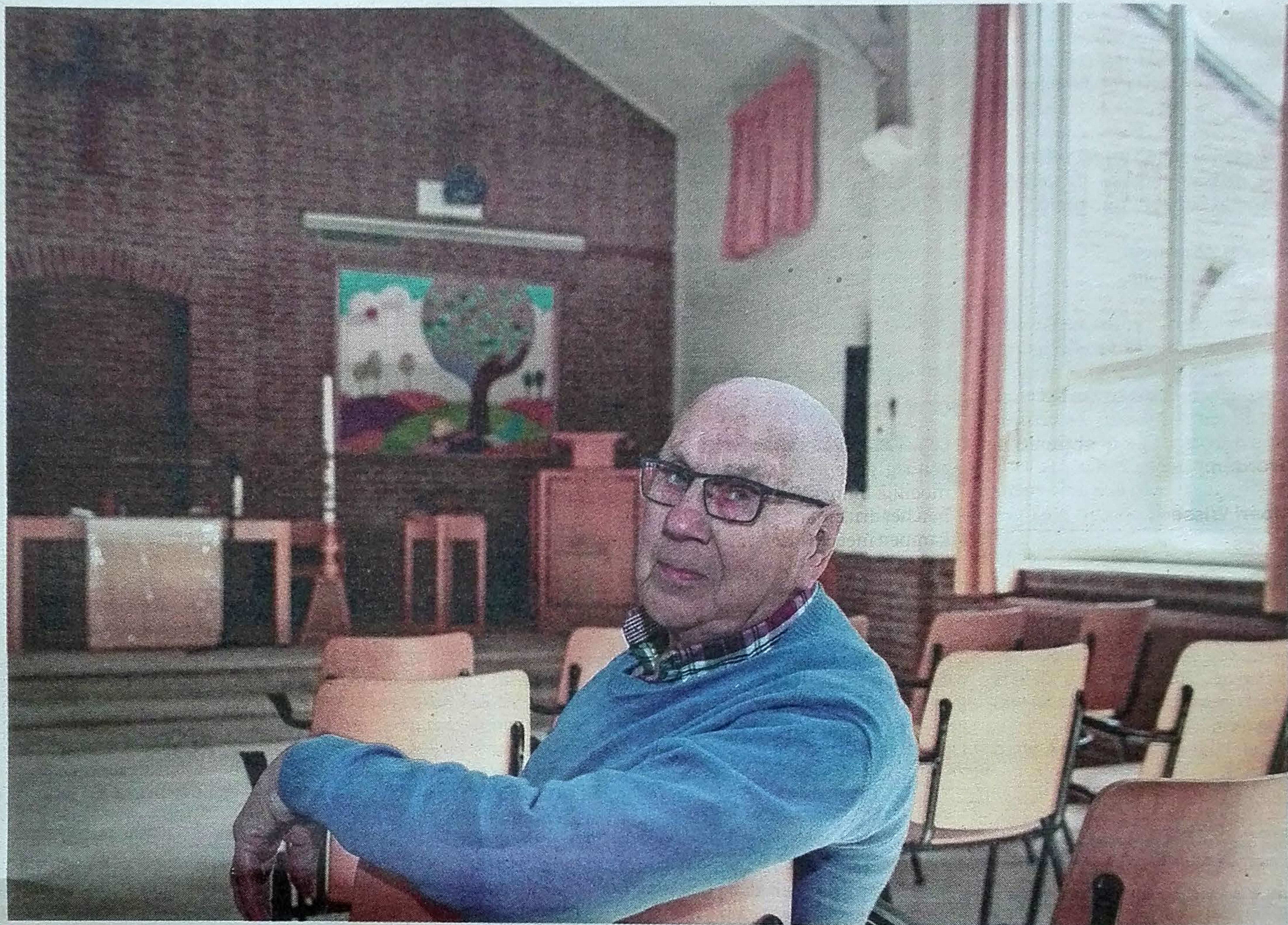
Decennia lang was Kees Fraanje dé man achter de schermen van de PKN kerk in Lewedorp. Maar nu – na 42 jaar kosterschap – is het klaar. Fraanje is gestopt, want de jaren gaan tellen en het wordt allemaal te zwaar..

Melita Lanting
Lewedorp

Je hebt toch een hele verantwoordelijkheid", zegt Fraanje. „En ik wilde die wel kwijt." Maar dat was het niet alleen. „Je moet ook steeds meer inleveren." De vlizotrap uitvouwen om naar de verwarming te kijken ging niet meer. Net als op een trapje staan om de psalmborden klaar te maken voor de dienst. „Je wilt toch niet dat ze me op zondagochtend vinden onder de trap." Steeds vaker moest de nu 83-jarige Fraanje klusjes aan anderen overlaten, omdat het te zwaar werd – of te gevaarlijk.

Tweeënveertig jaar geleden begon Fraanje samen met zijn vrouw aan de klus. Toen was het nog een betaalde baan. „Op naam van mijn vrouw", zegt Fraanje. Met twee diensten op de zondagochtend. „Om negen uur de gereformeerden, en de hervormden kwamen er achteraan." En dan was er 's middags weer een dienst.

Als koster deed je in die tijd alles. De kerk klaar maken voor diensten of vergaderingen,

▲ Kees Fraanje: „In het begin zaten er wel honderd mensen in de kerk." FOTO MARCELLE DAVIDSE

“
Het werk gaf altijd veel voldoening, maar die verantwoording...

–Kees Fraanje

schoonmaken en vaak verzorgde je ook de catering tijdens uitvaarten. Het was ook de tijd dat er nog veel meer getrouwd werd in de kerk. „Nu gebeurt dat nog maar zelden." In 1993 overleed de vrouw

van Fraanje. „Toen heb ik gezegd: als je een ander echtpaar kan vinden, ben ik weg." Maar dat lukte niet en Fraanje bleef. „Als vrijwilliger. Als ze me gingen betalen moest ik het toch naar de belasting brengen en ik vond dat de kerk het geld beter kon gebruiken." Hij stelde wel één voorwaarde: hij wilde niet schoonmaken, dus dat werd geregeld.

Federatie

Fraanje heeft veel zien veranderen in al die jaren. De afzonderlijke protestantse kerken gingen samen in de PKN. De kerkgemeenschap

werd kleiner en de fulltime dominee voor de eigen kerk is al lang verleden tijd. „Ja, dominee Hoekstra was de laatste fulltime predikant. Nu heb je allemaal parttime dominees en zitten we in een federatie met Lewedorp, Borssele, Nieuwdorp en 's-Heer Arendskerke."

Ook het aantal kerkgangers daalde gestaag. „Vooral de laatste jaren. In het begin zaten er wel honderd mensen in de kerk, dat zijn nu amper dertig." Het maakte het werk voor Fraanje niet minder boeiend. Iedere zaterdagochtend ging hij naar de kerk om alles voor

de dienst voor te bereiden. Brandt de kachel zodat de kerkgangers het niet koud hebben? Staan alle stoelen klaar en zijn de Psalmborden (waar de kerkgangers op kunnen zien wat ze moeten zingen) in orde? Allemaal klusjes die voor hem inmiddels gesneden koek waren.

„En maandagochtend alles weer opruimen." Maar daar bleef het niet bij. „Je had natuurlijk door de week ook nog dingen, zoals vergaderingen. Het werk gaf altijd veel voldoening, maar die verantwoording... Daar wilde ik van af. Al mis ik wel het loopje naar de kerk."